

A PSZORIÁZIS ELSŐ TÜNETEI

A betegség bármely életkorban kezdődhet. A pikkelysömör azonban gyakran 15 és 25 éves kor között kezdődik. A betegség előfordulhat kisgyermekeknél és idős korban is.

A pszoriázis jellegzetes **bőrelváltozás formájában jelentkezik, amelyek aztán pszoriázisos plakkokká olvadnak össze.** Ezen plakkok kiterjedése és súlyossága változik. A pikkelysömör bőrtünetei leggyakrabban a hajas fejbőrt, a könyököt, a térdet, a deréktáját vagy keresztcsonttáját, a kezet és lábat érintik. Pszoriázisos plakkok az ujjkörmökön is kialakulhatnak. Ez a betegség ritkán érinti az arcot. Egyes embereknél a pszoriázisos tünetek a szájüregben is kialakulnak.

A pszoriázis fajtái

A pszoriázis változó formában és súlyosságban jelentkezhet. Egyazon személynél is változó súlyossággal jelentkezhet különböző időpontokban az enyhétől a nagyon súlyos formáig. **A pszoriázis típusa fontos kritérium a legmegfelelőbb és leghatásosabb kezelés kiválasztásához.** A pszoriázis típusa általában a jellemző megjelenés, az érintett területek és a súlyosság foka alapján azonosítják. A pszoriázis típusának meghatározásához bőrgyógyásznak kell megvizsgálnia az érintett bőrfelületeket. A pszoriázis leggyakoribb típusai a plakkpszoriázis, a guttált pszoriázis, a pusztulózus pszoriázis, az inverz pszoriázis, az eritrodermás pszoriázis és az artritisz pszoriatika.

Plakkpszoriázis

A plakkpszoriázis a pikkelysömör leggyakoribb formája, amely a betegek mintegy 80%-át érinti. A plakkpszoriázis jellegzetes lemezes bőrelváltozás formájában jelentkezik, amelyek összeolvadnak kivörösödött, lapos, ovális foltokat (plakkokat) alkotva. A különböző méretű, többnyire vörös plakkok jól tapinthatóak. Felületüket hámló, ezüstszerű pikkelyek borítják. Ezeket a bőrtüneteket rendszerint (de nem mindig) makacs és zavaró viszketés kíséri, ezért a betegek vakaróznak, ami miatt a plakkok elkezdenek vérezni. A pszoriázis vulgárisz jellemzően a bőr különböző részein alakul ki, leggyakrabban a térdeken, könyökön, vállakon, háton, lábakon vagy a hajas fejbőrön. A pszoriázis vulgárisz különböző típusai jelen lehetnek a test más részein is, a tenyereket és talpakat, kézujjkormókat és a deréktájat is ideértve.

Eritrodermás pszoriázis

Az eritrodermás pszoriázis a betegség legsúlyosabb formája. Eritrodermás pszoriázisban a kiterjedt kivörösödött és pikkelyesen hámló bőrelváltozások a testfelület nagy részét elborítják. A betegeknél jelentkezhet láz és ízületi fájdalom, ami fokozza a bőr viszketését és hámlását. A perifériás nyirokcsomók megnagyobbodhatnak. **Az eritrodermás pszoriázis pszoriázisz vulgárisból alakulhat ki, egyidejű fertőzés hatására. Ha nem foglalkoznak vele vagy nem megfelelően kezelik, az eritrodermás pszoriázis súlyos megbetegedéshez vagy akár halálhoz is vezethet.**

Pusztulózus pszoriázis

A pusztulózus pszoriázis eltér a többi típustól, és különálló betegségnek tekinthető. **A pusztulózus pszoriázis elsősorban felnőttkorban fordul elő.**

Pusztulák (gennyes hólyagok) formájában nyilvánul meg. Az érintett bőrfelületeket körülvevő területek gyulladtak. Pusztulózus pszoriázisban **a bőrtünetek egyes bőrterületekre korlátozódnak (például a tenyerekre vagy talpakra), vagy kiterjednek az egész testre.** A kezeket és lábakat érintő lokalizált pusztulózus pszoriázis leggyakrabban 50 évesnél idősebb nőknél fordul elő. A bőrön rendszeresen megjelenő pusztulák fájdalmasak és érzékenyek a mechanikus behatásokra. A diffúz pusztulózus pszoriázis ritkán fordul elő, és súlyosabb a klinikai lefolyása. A bőrtüneteken kívül más tünetek is jelentkeznek: többek között láz, levertség és fáradtságérzés.

Megfigyelték, hogy a dohányzás az egyik legfőbb kiváltó tényező a pszoriázis eme fajtájának kialakulásában.

Inverz pszoriázis

Az inverz (vagy hajlati) pszoriázis esetében rendszerint nincsenek jelen ezüstös pikkelyek. A testhajlatokra lokalizálódó rendkívül vörös elváltozások formájában jelentkeznek: **a könyökhajlatban, a térdhajlatban, a hónaljban vagy az ágyékhajlatban, valamint a mellek alatt.** A betegség által érintett bőrterületek rendkívül érzékenyek, az izzadás és a ruhák egyaránt irritációt okozhatnak. Az inverz pszoriázis túlsúlyos embereknél **és az idősebb korosztályban gyakoribb.** A pszoriázisnak ezt a típusát gombás fertőzések válthatják ki.

Guttált pszoriázis

A guttált pszoriázis leggyakrabban **gyermekeknél és fiataloknál fordul elő**, és apró vörös (legfeljebb 1 cm átmérőjű) cseppek formájában jelenik meg a bőrön, különböző súlyosságban. Rendszerint ezt a fajta pszoriázist streptococcus fertőzés váltja ki. A guttált pszoriázisban gyakran előfordul az úgynevezett Köbner-jelenség, amikor a betegségre jellemző elváltozások kialakulhatnak kisebb felhám sérülések helyén.

Artritisz pszoriatika (pszoriázisos ízületi gyulladás)

Az artritisz pszoriatika a pikkelysömörhöz társuló krónikus ízületi gyulladás, amely gyermekeket **és felnőtteket egyaránt érinthet**. Az artritisz pszoriatika tünetei leggyakrabban **a karokon, lábfejen és a deréktájon jelentkeznek**. Az ujjak deformálódnak, a bőrön és a kézujjkörmökön pszoriázisos elváltozások jelennek meg. A betegség ízületi **fájdalommal és duzzanattal is jár**. Az artritisz pszoriatika esetében gyors diagnózisra és a hatékony terápia mihamarabbi elindítására van szükség. Az artritisz pszoriatika kezelésében a bőrgyógyász és a reumatológus együttműködésére van szükség.

PHHU/IMM/0917/0004